

UNIVERSITETET I OSLO

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Eksamen i: MAT3300/4300 — Mål- og integrasjonsteori.

Eksamensdag: Tirsdag 4. desember 2007.

Tid for eksamen: 14.30 – 17.30.

Oppgavesettet er på 2 sider.

Vedlegg: Ingen.

Tillatte hjelpemidler: Ingen.

Kontroller at oppgavesettet er komplett før du begynner å besvare spørsmålene.

Du bør begrunne alle svar.

Oppgave 1.

I denne oppgaven står λ for Lebesgue-målet på σ -algebraen $\mathcal{B}$ av alle Borel mengder i $\mathbb{R}$.

a) Funksjonen F er gitt ved

$$F(x) = \begin{cases} x^{-\frac{2}{3}} & \text{hvis } 0 < |x| \leq 1 \\ 0 & \text{ellers} \end{cases}$$

Definer et mål μ på $\mathcal{B}$ ved

$$\mu(E) = \int_E F \, d\lambda, \quad E \in \mathcal{B}.$$

Beregn $\mu(\mathbb{R})$, og bestem

$$\lim_{n \rightarrow \infty} n \int \sin\left(\frac{x}{n}\right) \, d\mu(x)$$

b) Hva mener vi med Lebesgue-dekomposisjonen til λ med hensyn på μ ?
Finn denne dekomposisjonen til λ .

(Fortsettes side 2.)

Oppgave 2.

Nedenfor kan du bruke uten bevis at enhver åpen delmengde av $\mathbb{R}^2$ kan skrives som en tellbar union av rektangler $A \times B$ der A og B er åpne intervall i $\mathbb{R}$.

I det følgende lar vi $\mathcal{D}$ være σ -algebraen i $\mathbb{R}^2$ generert av alle rektangler $A \times B$ der A og B er åpne intervall i $\mathbb{R}$. La $(X, \mathcal{C}, \mu)$ være et målrom der μ er et endelig mål, $\mu(X) < +\infty$.

- a) Hva forstår vi med en $\mathcal{C}$ -målbar funksjon $f : X \rightarrow \mathbb{R}$, og hva forstår vi med en $(\mathcal{C}, \mathcal{D})$ -målbar funksjon $g : X \rightarrow \mathbb{R}^2$?

Vis at hver kontinuerlig funksjon $h : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}$ er $\mathcal{D}$ -målbar.

- b) La f og g være reelle funksjoner definert på X , og definer $F : X \rightarrow \mathbb{R}^2$ ved

$$F(x) = (f(x), g(x)), \quad x \in X.$$

Vis at F er $(\mathcal{C}, \mathcal{D})$ -målbar hvis og bare hvis f og g er $\mathcal{C}$ -målbare.

- c) Bruk (a) and (b) til å vise utsagnet: f og g er $\mathcal{C}$ -målbar $\implies f + g$ er $\mathcal{C}$ -målbar.

- d) La $\phi : X \rightarrow \mathbb{R}^2$ være en $(\mathcal{C}, \mathcal{D})$ -målbar funksjon. Vi definerer et mål $\mu_\phi : \mathcal{D} \rightarrow [0, +\infty]$ ved $\mu_\phi(E) = \mu(\phi^{-1}(E))$, $E \in \mathcal{D}$ (det er ikke meningen du skal vise at μ_ϕ er et mål). Vis at

$$\int_{\mathbb{R}^2} h \, d\mu_\phi = \int_X h \circ \phi \, d\mu$$

for alle μ_ϕ -integrerbare funksjoner $h : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}$.

- e) Anta f og g er $\mathcal{C}$ -målbare reelle funksjoner på X som oppfyller

$$(*) \quad \mu(f^{-1}(A) \cap g^{-1}(B)) = \mu(f^{-1}(A))\mu(g^{-1}(B)), \quad \text{for alle } A, B \in \mathcal{B}.$$

Vi lar

$$\phi(x) = (f(x), g(x)), \quad x \in X.$$

Vis at

$$\mu_\phi = \mu_f \times \mu_g$$

der $\mu_f \times \mu_g$ betegner produkt-målet på $\mathcal{D}$.

- f) Vis at for alle μ -integrerbare f og g , så er

$$\int fg \, d\mu = \int f \, d\mu \int g \, d\mu, \quad \text{for alle integrerbare } f \text{ og } g \text{ som oppfyller } (*).$$

Vink: Bruk (d) og (e).

SLUTT